

DISMISSAL OF NICOLAE TITULESCU. EXTERNAL PLOT

GEORGE G. POTRA¹

Rezumat. *Cauzele demiterii lui Nicolae Titulescu, la 29 august 1936 – punct final al unei îndelungate campanii de intrigi și manevre desfășurate de cercuri interne și externe – rezidă, în esență, în ostilitatea înverșunată a acestor cercuri față de principiile politicii externe promovate cu luciditate, realism și consecvență de ilustrul diplomat și înflăcăratul patriot care a fost Nicolae Titulescu, politică care l-a plasat într-o opoziție ireductibilă față de curentele fasciste și extremiștii de dreapta din țară și din afara ei. Regimurile fasciste și profasciste din aceste țări vizau o nouă geografie politică, militară și economică, prin modificarea și răsturnarea echilibrului realizat prin tratatele de pace încheiate la sfârșitul Primului Război Mondial. Împotriva lui Nicolae Titulescu au acționat cu toată energia Germania hitleristă și Italia mussoliniană, care au beneficiat de un larg concurs din partea regimurilor fasciste din Ungaria și Bulgaria, precum și a regimurilor profasciste din Polonia și Iugoslavia. Campania împotriva lui Nicolae Titulescu a avut un caracter organizat. O dată stabilit adversarul, conducătorii regimurilor respective au antrenat în acțiunea anti-Titulescu instituții centrale ale statului respectiv, oficii și servicii guvernamentale și progubernamentale sau de partid. Această campanie împotriva lui Nicolae Titulescu – potențată de instaurarea hitlerismului în Germania, a regimurilor profasciste în Polonia lui Beck și Iugoslavia lui Stojadinović – va deveni mereu mai complexă, mai diversificată și mai ramificată, mai activă, mai coerentă. Obiectivele precise, conținutul și amploarea acțiunilor, fixarea de responsabilități precise – în ciuda concurenței neloiale între toate aceste organisme – justifică aprecierea că s-a urmărit un adevărat program.*

Abstract. *The causes of Nicolae Titulescu's dismissal, on August 29, 1936 – a final point of a long campaign of plots and manoeuvres concocted by internal and external circles – rely, essentially, in the fierce hostility of those circles against de principles of foreign policy promoted with lucidity, realism, and consistency by the illustrious diplomat and the passionate patriot who was Nicolae Titulescu, a policy which placed itself in an irreducible opposition against the fascist currents and the right-wing extremists in this country and outside it. The fascist and pro-fascist regimes from these countries aimed at a new political, military and economic geography, by altering and subverting the equilibrium established by the peace treaties after the end of the First World War. Against Nicolae Titulescu actioned with all their energy Hitler's Germany and Mussolini's Italy, which benefitted of a large support from the fascist regimes in Hungary and Bulgaria, as well from the pro-fascist regimes in Poland and Yugoslavia. The campaign against Nicolae Titulescu had an organized character. Once the truth established, the leaders of the respective regimes have drawn into the anti-Titulescu action some central institutions of the respective state, governmental, or pro-governmental or party, offices and services. This campaign against Nicolae Titulescu – intensified by the instauration of Hitlerism in Germany, of Beck's pro-fascist regime in Poland and of Stojadinović's pro-fascist regime in Yugoslavia – would become more complex, more diversified and branched out, more active, more coherent. The precise aims, the contents and amplitude of the actions, the establishment of precise responsibilities – in spite of the unloyal competition between all these organisms – justifies the appreciation that a real program was aimed at.*

Keywords: Nicolae Titulescu; Hitler; Mussolini; Beck; Stojadinović.

¹Director Executiv al Fundației Europene "Nicolae Titulescu", Membru al Comitetului Director al Asociației Române de Politică Externă